

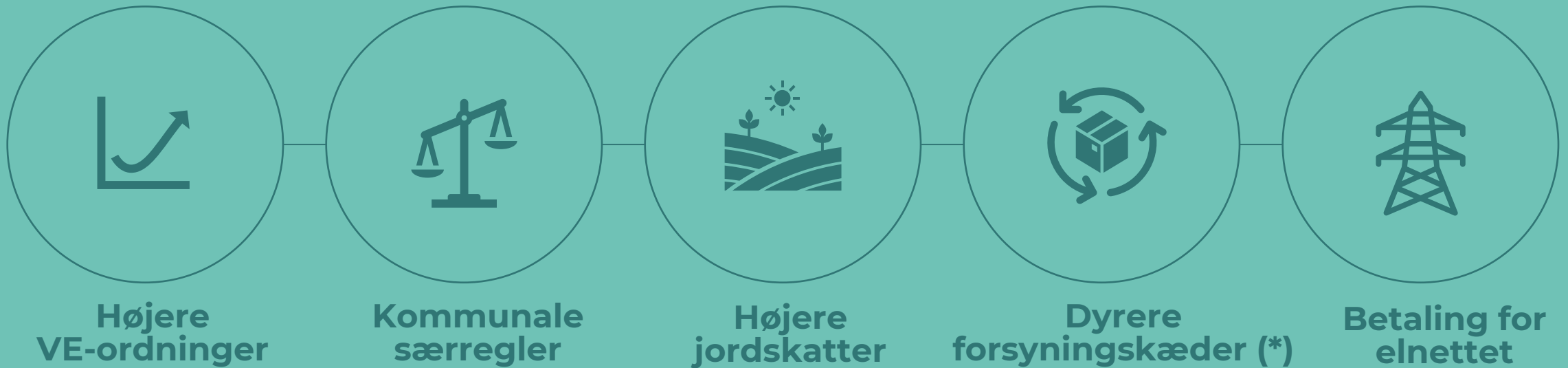
DAG MÅNED ÅR

FORTRÆDE FOR FOLKETINGET

Mere grøn energi - stærkere lokalsamfund

Det er blevet dyrere at opsætte grøn strøm i Danmark

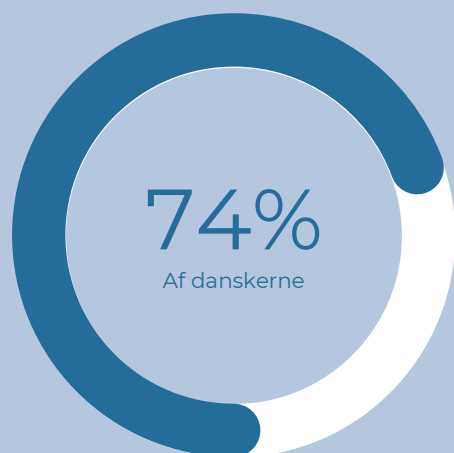
Effekt: Når det bliver dyrere at sætte VE op får vi færre projekter og projekter der bliver større!

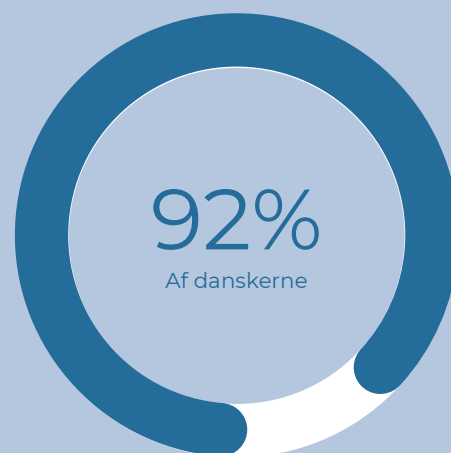
Konklusion: Beløbene til VE, kommuner og naboer er steget – men vi kan stadig ikke faktisk sige at det virker på opbakningen.

Hvad mener flertallet af danskerne om grøn energi?

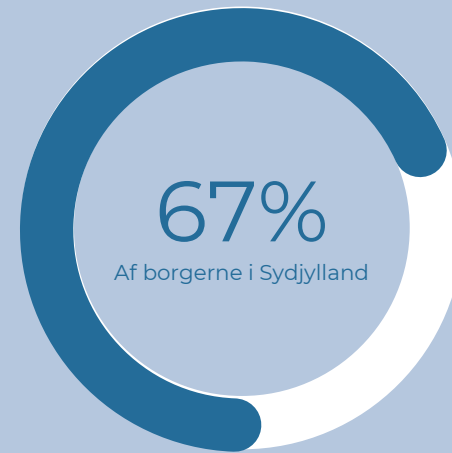
Kun et mindretal er imod

Støtter flere vindmøller i deres kommune
(Aalborg Uni 2023)

Vil bakke op om solkraft i deres kommune
(Userneeds/Dansk Solkraft 2021)

Hilser vindmøller velkommen i deres kommune. Stigning på 25% fra 2021
(YouGov 2022)

Er ikke villige til at acceptere vindmøller påvirker udsigt og natur i deres kommune
(Norstat/Andel 2022)

Grøn energi bidrager til (lokal)samfundet med:

Klassiske samfundsbidrag

- ↳ Ejendomsskatter
- ↳ Selskabsskatter
- ↳ Kommuneskatter

Gør lokalsamfund mere attraktive

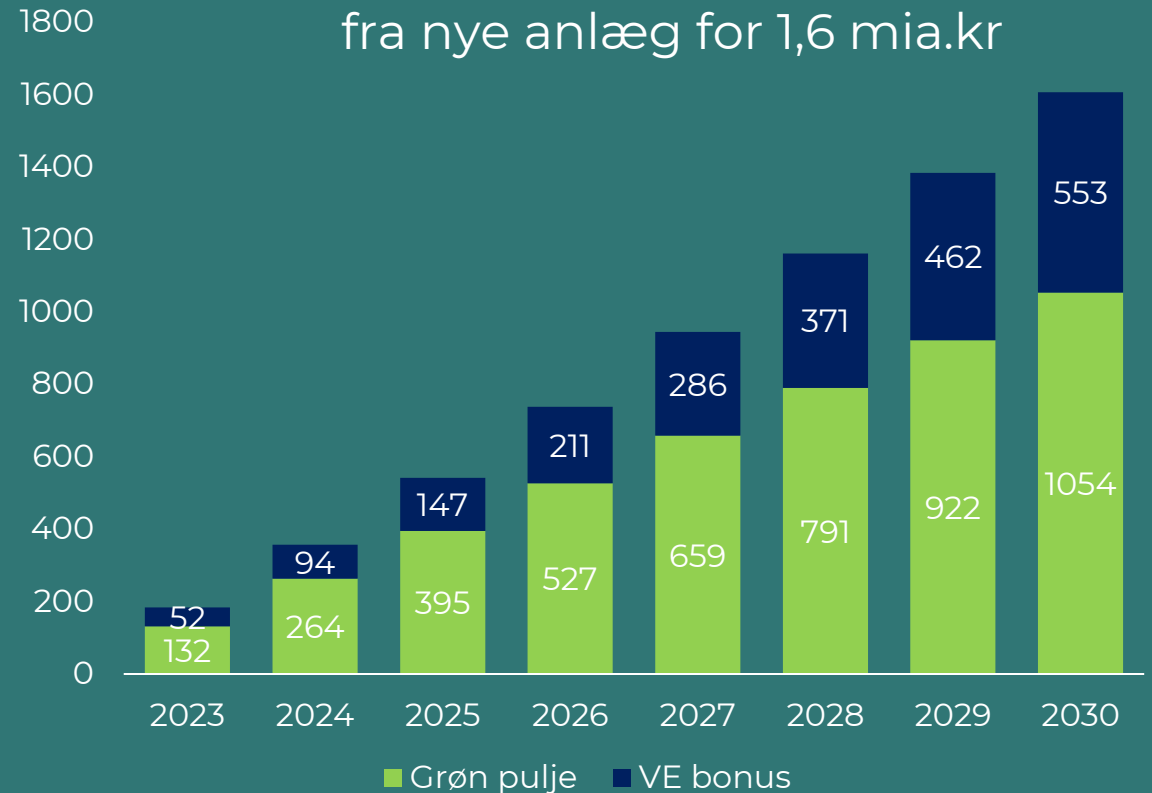
- ↳ Nye direkte arbejdspladser (særligt PtX)
- ↳ Grøn strøm attraktivt for produktion
- ↳ Lavere strømpriser. Blot få års forsinkelse kan koste forbrugerne 40 mia.kr i 2030

Kompensation for eventuelt tab

- ↳ Værditabsordning
- ↳ Salgsoption

Grøn pulje og VE-bonus kommer **ovenpå**, men er ikke det eneste bidrag. Alt bør fremlægges **åbent**

Akkumulerede forventede gevinster fra nye anlæg for 1,6 mia.kr

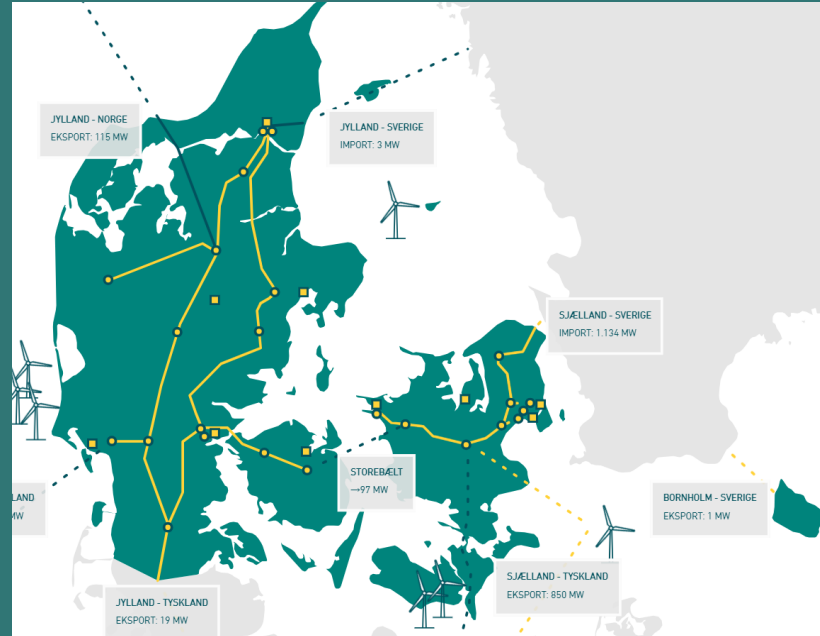
Forslag til ændringer

Øget transparens og realistiske niveauer

- Vi skal have realistiske niveauer – og hvis vi øger de transparente ordninger skal det også betyde et stop for særordninger og øget tilsyn.

Styrkelse af lokale gevinster uden at skade udbygningen

- Lad niveauer afspejle strømprisen. Giver naboer upside når det er holdbart.
- Lad selskabsskatten følge anlægget og alle skatteindtægter fra VE gå rent i kommunekassen. Ingen udligning eller omfordeling.
- Fremryk grøn pulje til lokalplansgodkendelsen.
- Grønt Danmarkskort med alle gevinster inklusiv skat for hver kommune.

Kan der oprettes et Danmarkskort, hvor alle borgere og politikere kan se, hvad deres kommune får ud af VE i skat, lokale værdier og VE-ordninger?

Sæt turbo på udbygningen

- Hjælp kommunerne med ressourcer til sagsbehandling af VE og sæt forpligtende minimumsudbygningsmål for kommunerne.
- Grøn behandlingsgaranti. Maksimal 12 måneders sagsbehandling.
- Mange vindprojekter trækkes i langdrag i klagenævn. Klagenævn skal alene hjemvise det påklagede element, og undgå opsættende virkning for hele sagen.
- Flere arealer: tillad opsætning i produktionsskov, støttet udtagning af lavbundslande og VE nær å'er, søer og kyst
- **Gør VE til "tungtvejende offentlig interesse"**

Spørgsmål?

Bilag *(uddybning)*

Fra støtte til alle problemers løsning

På få år er vi gået fra debat om støtte til, at vedvarende energi skal:

- Firdobles for at nå klimamålene.
- Betale for fremtidens velfærdssamfund (havudbud)
- Redde landkommuners økonomi (land)
- Dække udgifter til udbygning af elnettet
- Bidrage til at løse natur- og biodiversitetskrisen
- Sikre virksomheder en lavere strøm regning, så konkurrenceevnen bibeholdes.
- Betale mere i skat f.eks. gennem højere jordskatter

Imens..

- Er VE udbygningen gået i stå
- Slår værdikæden alarm. Når citronen presses kan det mærkes hos leverandørerne som f.eks. Vindmøller producenterne som presses på prisen.
- Konkurrencen fra andre lande om grønne investeringer intensiveres.
- Og omkostningerne stiger i DK sammenlignet med vores naboer.

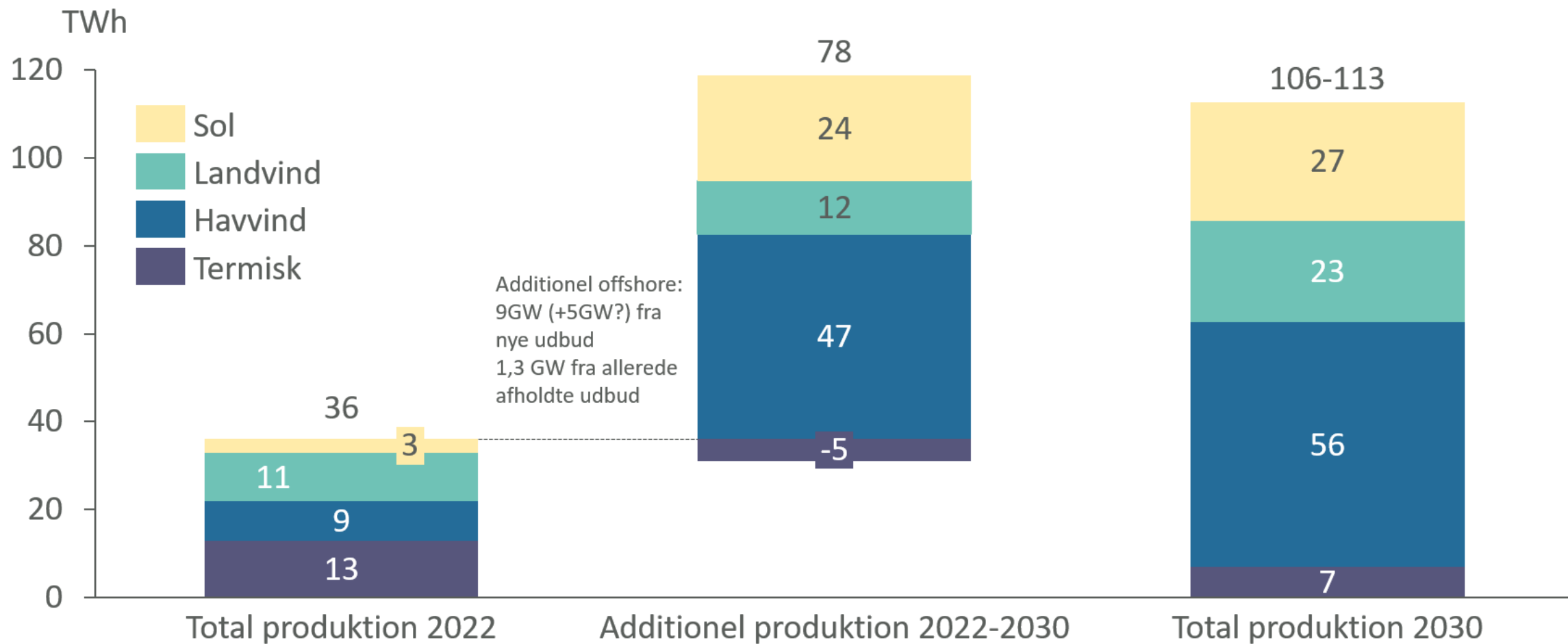
Balancerne er afgørende.

Hvordan går
det med VE-
udbygningen?

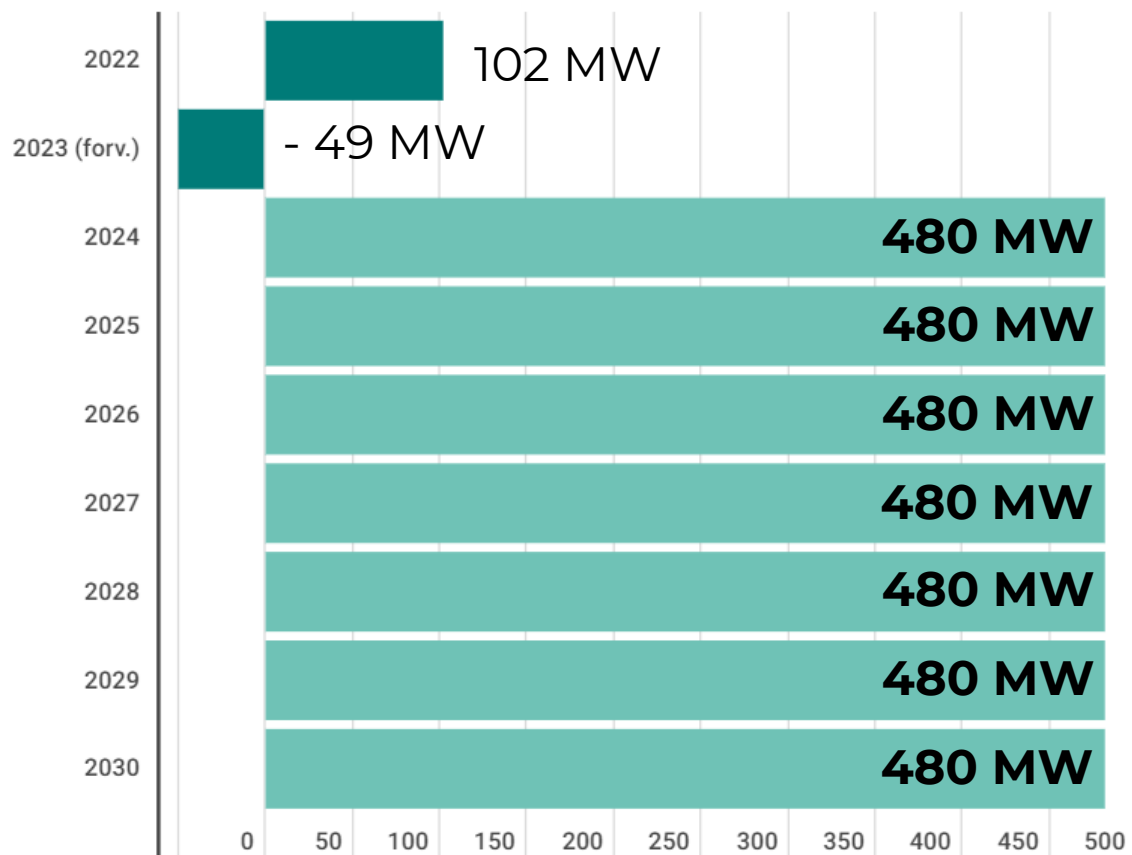
"Sol og vind skal ind"

Opstilling af VE frem mod 2030 - baseret på energiaftalen fra juni 2022

Vi har travlt med vind

Årlig udbygning af vindmøller (MW)

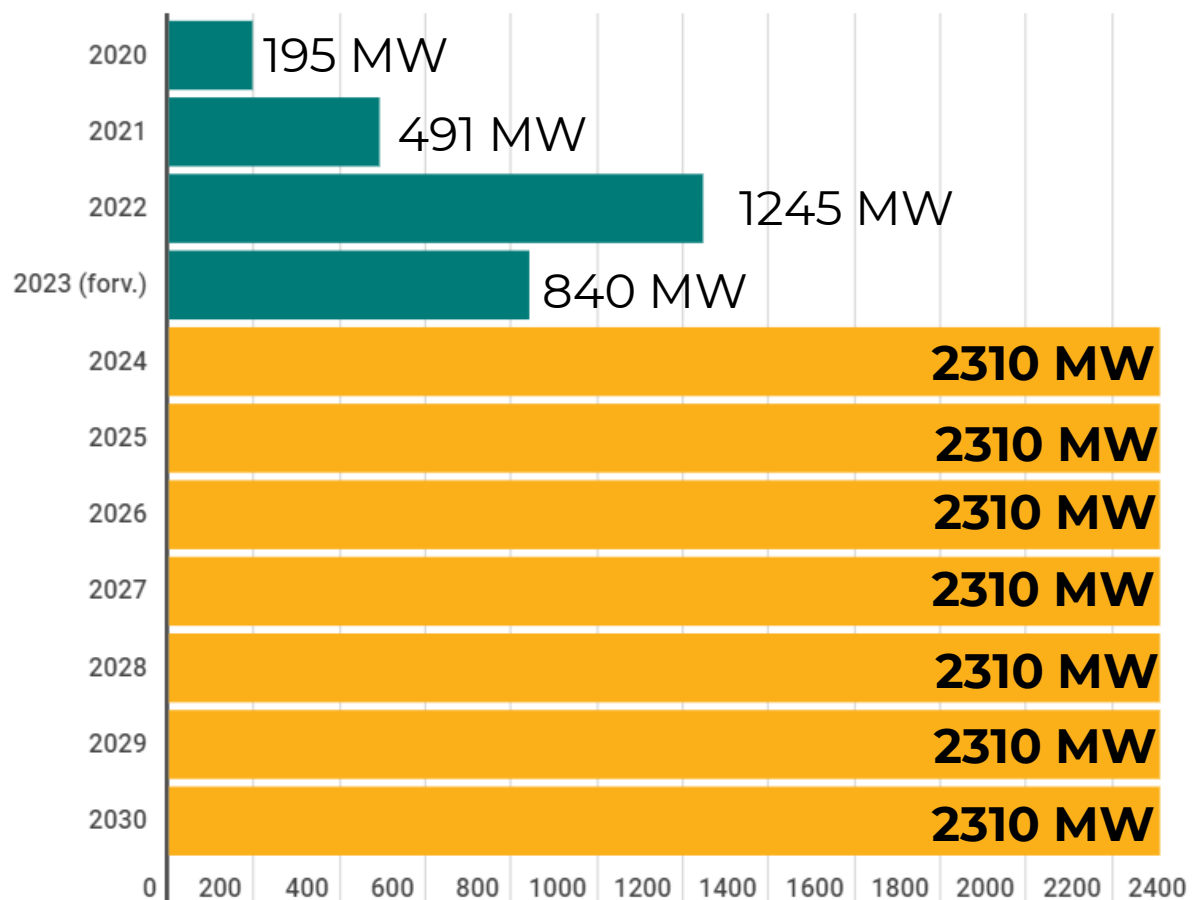

Kilde: Klima-, Energi- & Forsyningsministeriet

Vi har travlt med sol

Årlig udbygning af solceller (MW)

Kilde: Klima-, Energi- & Forsyningsministeriet og Green Power Denmark

Hvad kræver udbygningen af arealer?

Hvor meget areal kræver firedobling af VE

Kilde: Klima-, Energi- & Forsyningsministeriet

Udbygningen af vedvarende energi på land, 2022

**I 2022 UDBYGEDE DANMARK 550 MW
VEDVARENDE ENERGI PÅ LAND** (MW
landvindsækvivalenter*)

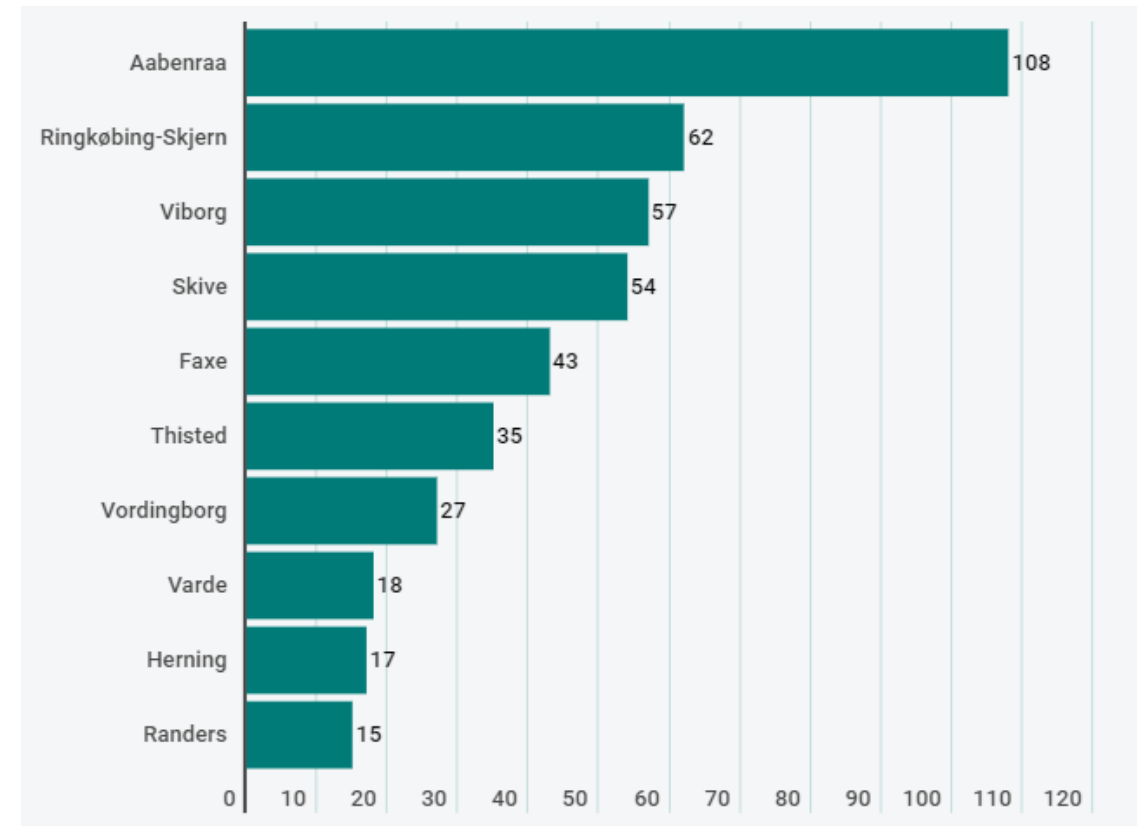
Aabenraa udbygger mest med 108 MW
(landvindsækvivalenter*).

5 kommuner har stået for knap 60% af udbygningen
af vedvarende energi i 2022.

10 kommuner har stået for 436 MW af udbygning og
dermed over 77% af udbygningen af vedvarende
energi på land i 2022.

De resterende 88 andre kommuner udbygger samlet
med 114 MW, og dermed 20% af den samlede
udbygning i 2022.

**UDBYGNING AF VEDVARENDE ENERGI I 2022 PÅ LAND,
TOP 10 KOMMUNER**
(MW landvindsækvivalenter*)

Hvorfor går udbygningen langsomt?

Hvad står i vejen?

- ↪ Højere omkostninger – større usikkerhed om elprisen (indtjening).
- ↪ Længere ventetid på udbygning af net.
- ↪ For få frie arealer.
- ↪ Sagsbehandling i klagenævn og kommuner.
- ↪ **Folkelig modstand?**

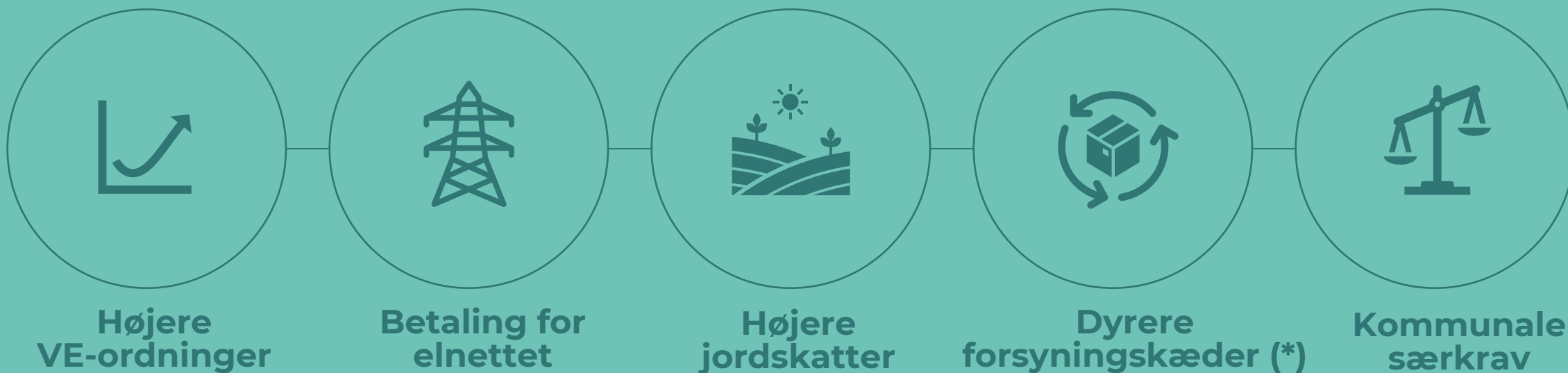

Udgifterne til VE stiger

Det er blevet dyrere at opsætte grøn strøm i Danmark

Effekt: Færre rentable projekter – der bliver større!

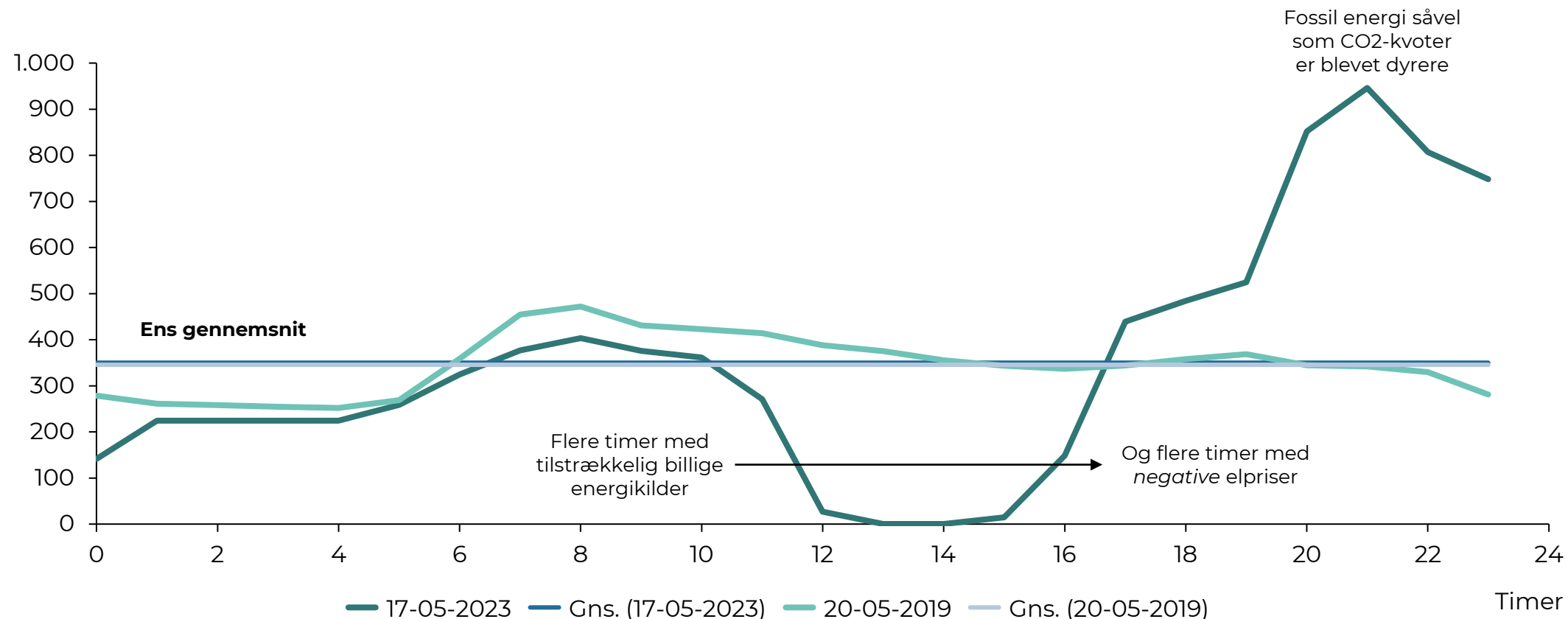

Samtidigt opstår flere timer med **negative priser** når solen skinner og vinden blæser.

Tydelige prisudsving er kommet for at blive

Gennemsnitlige elpriser i Vestdanmark i maj måned i 2019 og 2023

Kr./MWh

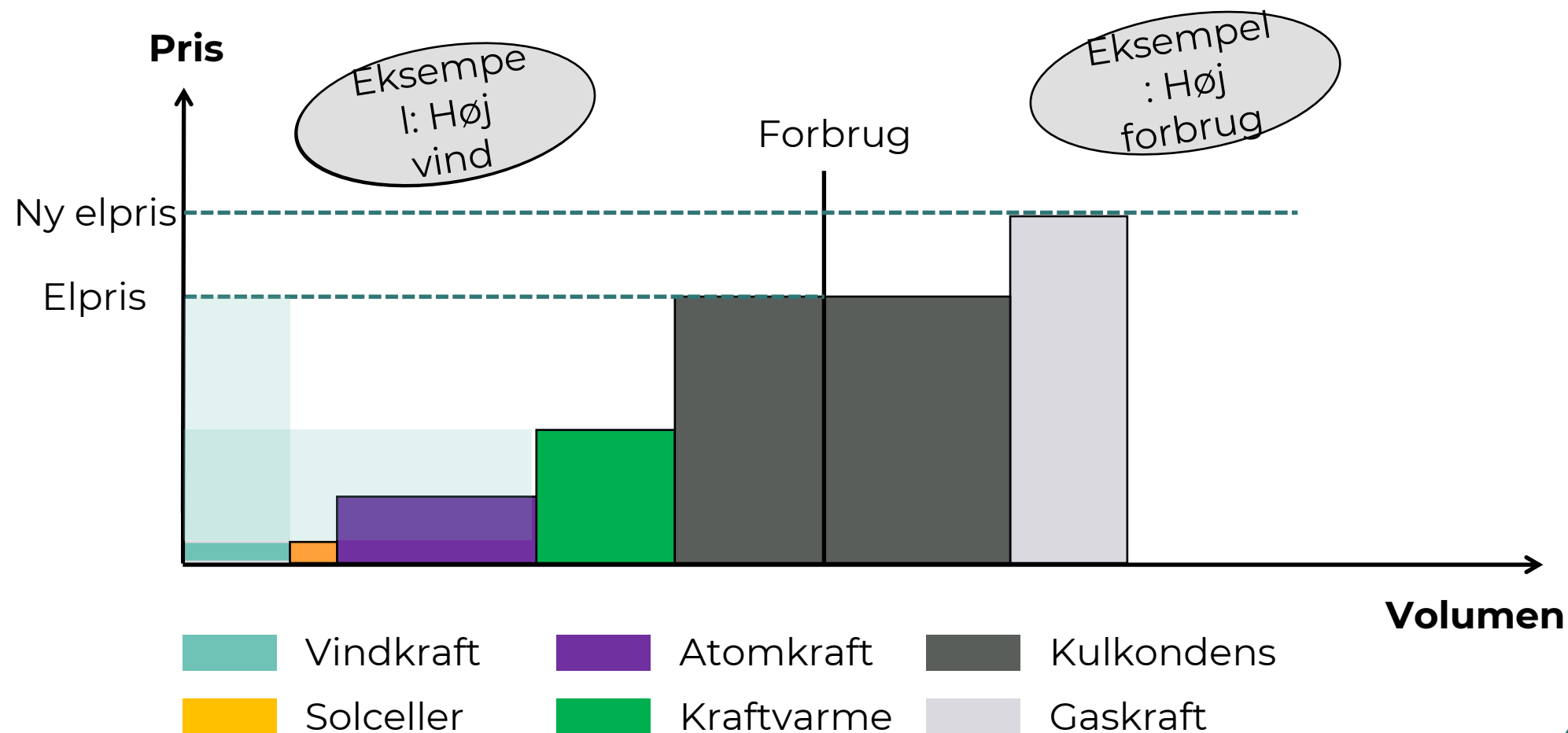

Note: Elpriser er for DK1 området

Kilde: Energinet

Illustration af hvordan elprisen sættes i norden

Det afhænger af forbruget og tilgængelig grøn energi

Mere vedvarende energi giver markant lavere elpriser.

Positivt, men skaber risiko for kannibalisierung af elprisen, hvor den grønne strøm reelt bliver værdiløs når den produceres.

”Kannibalisierungseffekten” kan mindskes ved at sikre hurtig udrulning af P2X og batterier. Dette udjævner elprisen.

Det er blevet dyrere at opsætte grøn strøm i Danmark

Effekt: Færre rentable projekter – der bliver større!

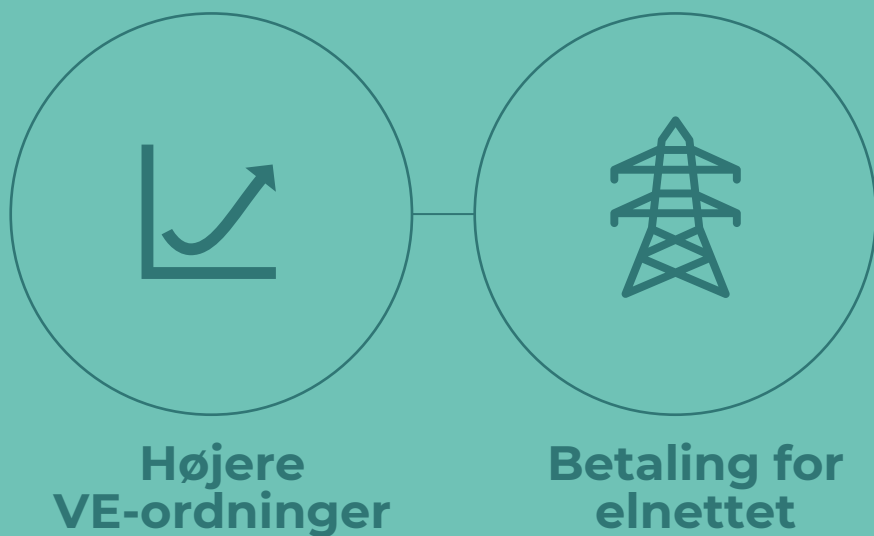
**Højere
VE-ordninger**

D. 1 juni 2020 trådte de "nye" VE-ordningerne i kraft. Køberetsordningen blev afskaffet, mens der til gengæld blev indført en salgsoption, grøn pulje og VE-bonus. Dette forøgede omkostningerne for VE, men formålet var en statslig ramme **fremfor** lokale aftale og ordningerne skulle **evalueres**.

Allerede fra d.1 januar 2021 blev VE-bonussen forhøjet.

Det er blevet dyrere at opsætte grøn strøm i Danmark

Effekt: Færre rentable projekter – der bliver større!

Fra d.1 januar trådte de nye geografisk differentieret producentbetalinger for VE i kraft, hvilket flytter flere omkostninger for udbygningen af elnettet over på producenterne.

Dette har en stor betydning for omkostningerne for vedvarende energi, særligt for de parker, der ligger i zoner med manglende net.

Det er blevet dyrere at opsætte grøn strøm i Danmark

Effekt: Færre rentable projekter – der bliver større!

Med virkning fra 1.marts 2021 blev solceller og vindmøller pålagt ejendomsskatter som erhverv fremfor produktionsjord. Dette mere end tredobler jordbeskatningen, hvilket særligt rammer solceller.

En implementering af de nye ejendomsvurdering risikerer yderligere at presse VE og afholde landmænd fra at udlægge jord til VE.

Det er blevet dyrere at opsætte grøn strøm i Danmark

Effekt: Færre rentable projekter – der bliver større!

**Højere
VE-ordninger**

**Betaling for
elnettet**

**Højere
jordskatter**

**Dyrere
forsyningskæder (*)**

Rentabiliteten for VE har i mange år nydt gavn af faldende priser for komponenter. I senere år, er denne udvikling dog vendt og priserne på mange dele stiger igen. Dog viser solcellepaneler tegn et faldt igen.

Det er blevet dyrere at opsætte grøn strøm i Danmark

Effekt: Færre rentable projekter – der bliver større!

Højere
VE-ordninger

Betaling for
elnettet

Højere
jordskatter

Dyrere
forsyningskæder (*)

Kommunale
særkrav

Mange kommuner har indført økonomiske **særkrav**, hvor VE-ordninger betragtes som et minimum. Disse ordninger er dybt forvaltningsmæssigt problematiske.

Hvad ved vi der
virker?
Hvad ved vi ikke?

Hvad har den største effekt på udbygningen af VE?

Hvad ved vi virker?

- ↳ At sænke omkostningerne. Dyrere = mindre.
- ↳ At sænke behandlingstiden for VE.
- ↳ At sikre hurtigere net.
- ↳ At fjerne politiske benspænd og gøre det nemmere at drive VE-virksomhed.
- ↳ Politisk forpligtende krav om udbygning.
- ↳ Arealer?

Hvad ved vi ikke om virker

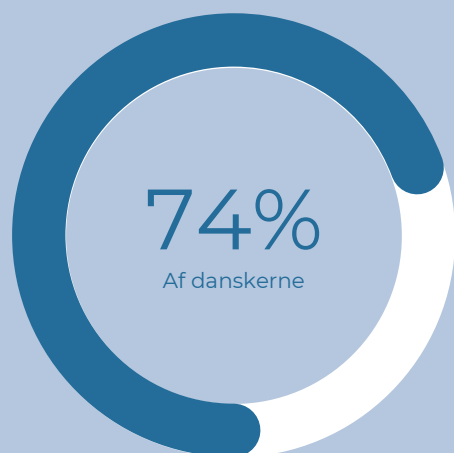
- ↳ At øge VE-ordningerne markant. Ingen evaluering. Vil forhøje omkostningerne.

Men: Folkelig opbakning har en effekt

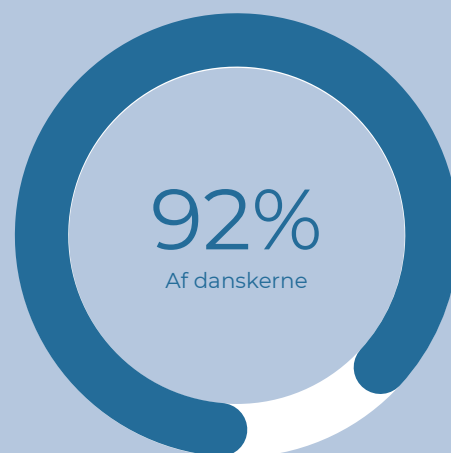

Hvad mener flertallet af danskerne om grøn energi?

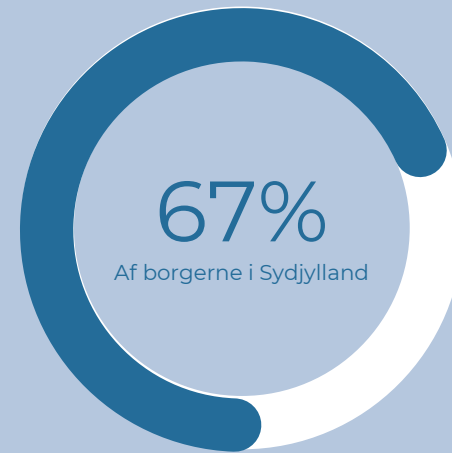
Kun et mindretal er imod

Støtter flere vindmøller i deres kommune
(Aalborg Uni 2023)

Vil bakke op om solkraft i deres kommune
(Userneeds/Dansk Solkraft 2021)

Hilser vindmøller velkommen i deres kommune. Stigning på 25% fra 2021
(YouGov 2022)

Er ikke villige til at acceptere vindmøller påvirker udsigt og natur i deres kommune
(Norstat/Andel 2022)

Hvorfor skaber vindmøller- og solceller så lokal debat?

Planprocesser handler om forandringer

- Kærlighed til lokalområde fra byggeri i by til VE på land. Uanset om det er fortætning, altaner, biogas anlæg, fabrikker, eller carporte så skaber plansager og forandringer lokal modstand.
- Få aktive borgere kan skabe stor politisk bekymring. Flertallet aktiveres ikke.
- Ingen kompensation er høj nok til at fjerne modstanden, men kan tværtimod ses som bestikkelse.
- Det handler om bedre inddragelse velvidende, at processen ikke altid giver det svar som ønskes
- Og så handler det om at give lokalpolitikere is i maven og at Folketinget viser vejen.

Lokale gevinster

Grøn energi bidrager til (lokal)samfundet med:

Klassiske samfundsbidrag

- ↳ Ejendomsskatter
- ↳ Selskabsskatter
- ↳ Kommuneskatter

Gør lokalsamfund mere attraktive

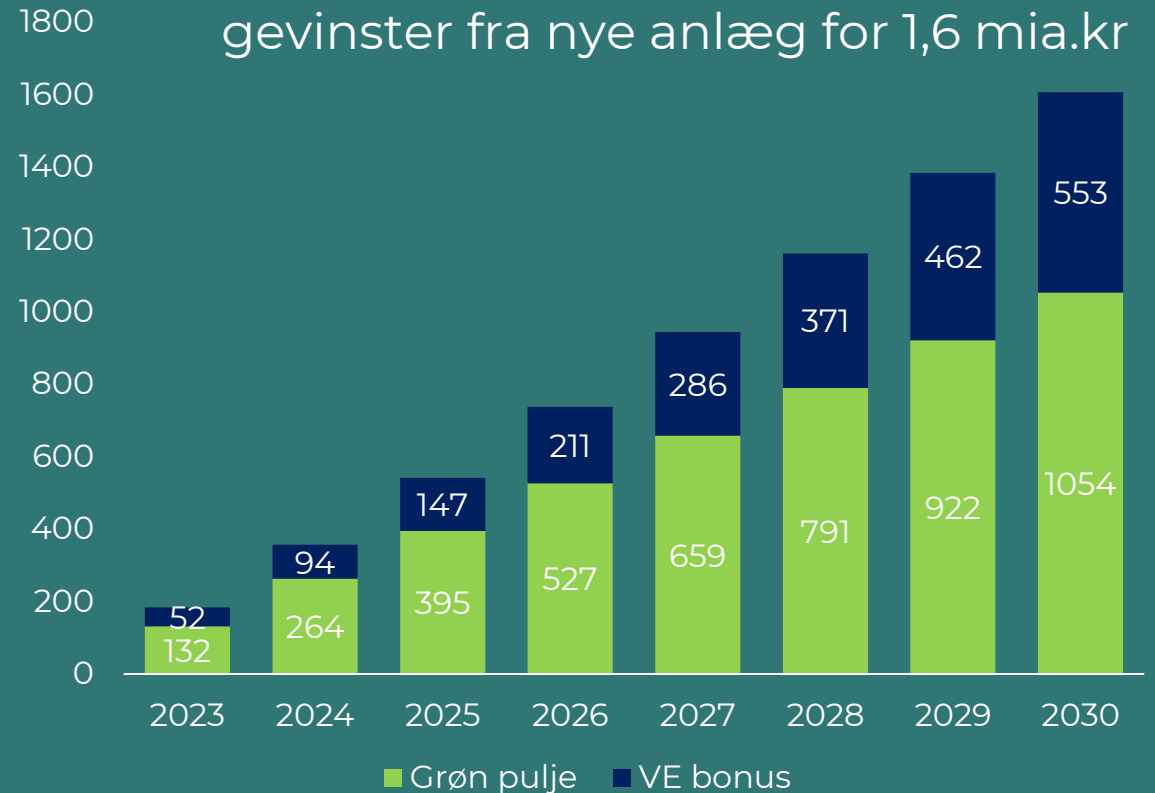
- ↳ Nye direkte arbejdspladser (særligt P2X)
- ↳ Grøn strøm attraktivt for produktion
- ↳ Lavere strømpriser. Blot få års forsinkelse kan koste forbrugerne 40 mia.kr i 2030

Kompensation for eventuelt tab

- ↳ Værditabsordning
- ↳ Salgsoption

Grøn pulje og VE-bonus kommer **ovenpå**, men er ikke det eneste bidrag. Alt bør fremlægges **åbent**

Akkumulerede forventede gevinster fra nye anlæg for 1,6 mia.kr

Særregler bremser

Hvilke kommunale "særregler"?

F.eks. krav eller aftaler om:

- Betalinger til lokale fonde under indflydelse af byråd.
- Anlægsprojekter.
- Øget betalinger til naboer og betalinger til foreninger.
- Medejskab til kostpris inklusiv for kommunen.
- Arbejdspladser.
- Skriftlig opbakning fra naboer (op til 95%).
- Billig strøm (Energi "fællesskab") med fjernvarmeselskabet.
- Osv...

Hvorfor er de problematiske?

- ↪ De politisk vedtagne niveauer betragtes reelt som minimum.
- ↪ Gør det sværere og (markant) dyrere at opsætte vedvarende energi.
- ↪ Risikerer magtfordrejning og skævvridning.
- ↪ Stiller vedvarende energi markant dårligere end andre lokalplanssager.

Forslag til ændringer

Realistiske niveauer

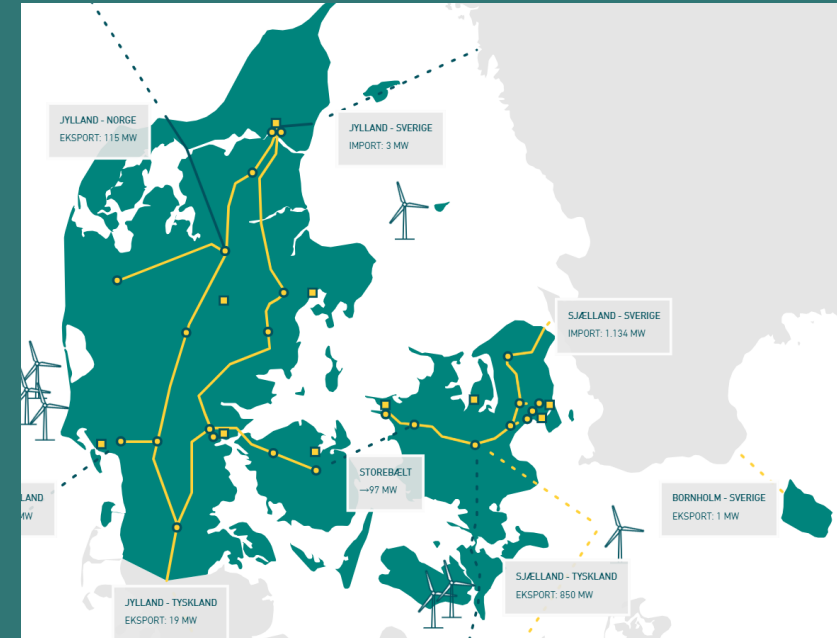
- ↪ 10 % af **omsætningen** er helt urealistisk. Investorer stilles nogle gange til sammenligning 6-7% **afkast** i udsigt på sol.
- ↪ Stop for og tilsyn med særregler. Ellers stilstand.

Styrkelse af lokale gevinster uden at skade udbygningen

- ↪ Lad niveauer afspejle strømprisen. Giver naboer upside når det er holdbart.
- ↪ Lad selskabsskatten følge anlægget og alle skatteindtægter fra VE gå rent i kommunekassen. Ingen udligning eller omfordeling.
- ↪ Fremryk grøn pulje til lokalplansgodkendelsen.
- ↪ Grønt Danmarkskort med alle gevinster inklusiv skat for hver kommune.

Sæt turbo på udbygningen

- ↪ Hjælp kommunerne med ressourcer til sagsbehandling af VE og sæt forpligtende minimumsudbygningsmål for kommunerne.
- ↪ Grøn behandlingsgaranti. Maksimal 12 måneders kommunal behandling.
- ↪ Mange særligt vindprojekter trækkes i langdrag i klagenævn. Indsnævver mulighed for påklagning i ét tidsrum og én gang, fremfor sag på sag.
- ↪ Flere arealer; Tillad opsætning i produktionsskov, støttet udtagning af lavbundsgrunde, VE nær Å'er, søer og kyst og gør VE til "overriding public interest"

Kan der oprettes et Danmarkskort, hvor alle borgere og politikere kan se, hvad deres kommune får ud af VE i skat, lokale værdier og VE-ordninger?

Overblik over Godkendte projekter 2012-2019

